2010

A-I/2/2311/ 21

द्वितीयसत्रार्द्धम्

द्वितीयपत्रम्

नव्यन्यायः

समयः घण्टात्रयम् पूर्णाङ्काः 80

अ. सर्वे अतिलघूत्तरीयाः प्रश्नाः समाधेयाः। (15×2=30)

1. वह्निप्रकारकस्य आहार्यज्ञानस्य आकारः कः?
2. व्यभिचारघटितबाधस्योदाहरणं किम्?
3. 'विशेषगुणाभाववान् द्वितीयक्षणावच्छिन्नघटो गुणसामान्याभाववान्' इत्यत्र बाधदोषः कः?
4. लक्षणे विशिष्टान्तराघटितत्वविशेषणं किमर्थम्?
5. स्ववृत्तियावद्धेत्वाभासविभाजकरूपेण साजात्यनिवेशे को दोषः?
6. को नाम व्यभिचारः? स च कुत्र स्थले? उदाहरत।
7. हेतोः दोषवत्त्वं केन सम्बन्धेन?
8. प्रतिबन्धकताघटितलक्षणे विशेष्यतायां प्रकृतपक्षतावच्छेदकावच्छिन्नत्वं किमर्थम्?
9. पक्षनिष्ठः पक्षतावच्छेदकविरहः को दोषः?
10. साध्याप्रसिद्धिदोषः कः? कुत्र?
11. सत्प्रतिपक्षनिश्चयस्य अनुमितिं प्रति कया मुद्रया प्रतिबन्धकत्वम्?

अथवा

'पर्वतो वह्निमान् वह्निव्यभिचारिणः' इत्यत्र दोषलक्षणे अनुमित्यप्रसिद्धिः कुतः?

12. अत्र वदन्तिकल्पे अनुमितिसामान्ये इत्यत्र सामान्यपदं किमर्थम्?

अथवा

तत्र निश्चयपदं कीदृशनिश्चयपरम्?

13. अनुपसंहारित्वनिश्चयः कीदृशव्याप्त्यवगाहिज्ञानं प्रति प्रतिबन्धकः?

अथवा

को नाम अनुपसंहारित्वदोषः?

14. "पक्षतावच्छेदकवैशिष्ट्यादिकं च वैज्ञानिकम्" इत्यत्र वैज्ञानिकत्वं किं रूपम्?

अथवा

ह्रदो वह्निमान् जलात् इत्यत्र बाधव्यभिचारदोषौ कौ?

15. अन्वयव्याप्तिग्रहविरोधी व्यभिचारदोषः कः?

अथवा

अत्र वदन्तिकल्पे विरोधिविषयिताप्रयुक्तत्वं कुत्र किमर्थञ्च, निवेशितम्?

ब. सर्वे लघूत्तरीयाः प्रश्नाः समाधेयाः। (5×6=30)

16. विशेषगुणवद्द्वितीयक्षणावच्छिन्नघटे आश्रयासिद्धौ प्रतिबन्धकताघटितलक्षणस्य अव्याप्तिं प्रदर्शयत।

17. "साध्याभाववद्वृत्तिसाधनं, साधनवद्वृत्तिसाध्याभावो वा हेतुदोषः" इति दीधितिग्रन्थस्य भावं स्पष्टयत।

18. अत्र वदन्ति कल्पे अनुमितिसामान्यनिवेशनस्य प्रयोजनं स्पष्टयत।

अथवा

"पक्षतावच्छेदकवैशिष्ट्यादिकं च वैज्ञानिकं, न तु वास्तवं ग्राह्यम्' इत्यस्याशयं स्पष्टयत।

19. 'एकमात्रदोषस्थले तत्त्वमेव हेत्वाभासत्वम्' इति यथाग्रन्थं निरूपयत।

अथवा

केचित् मताभिप्रेतलक्षणस्य 'निर्वह्निः पर्वतो वह्निमान्' इत्यत्र दोषे समन्वयं प्रदर्शयत।

20. अत्र वदन्ति कल्पे उभयविधव्याप्तिनिवेशस्य किं प्रयोजनम्? स्पष्टयत।

अथवा

अनाहार्यमानसज्ञाननिवेशकल्पान्तरानुसरणे बीजं प्रदर्शयत।

स. दीर्घोत्तरीयः प्रश्नः समाधेयः। (1×20=20)

21. प्रतिबन्धकताघटितलक्षणस्य वह्निमत्पर्वतात्मके आश्रयासिद्धिदोषे अव्याप्तिमाशङ्क्य,अत्र वदन्ति कल्पानुसारेण तत्परिहरत।

अथवा

"व्याप्तिश्चान्वयतो व्यतिरेकतश्च ग्राह्या" इति दीधितिग्रन्थं सावतरणं व्याख्यात।

अथवा

'तादृशपक्षे' इत्यारभ्य इत्यपि केचिदित्यन्तेन दीधितौ प्रदर्शितं केचिन्मतं सावतरणं व्याख्यात।